

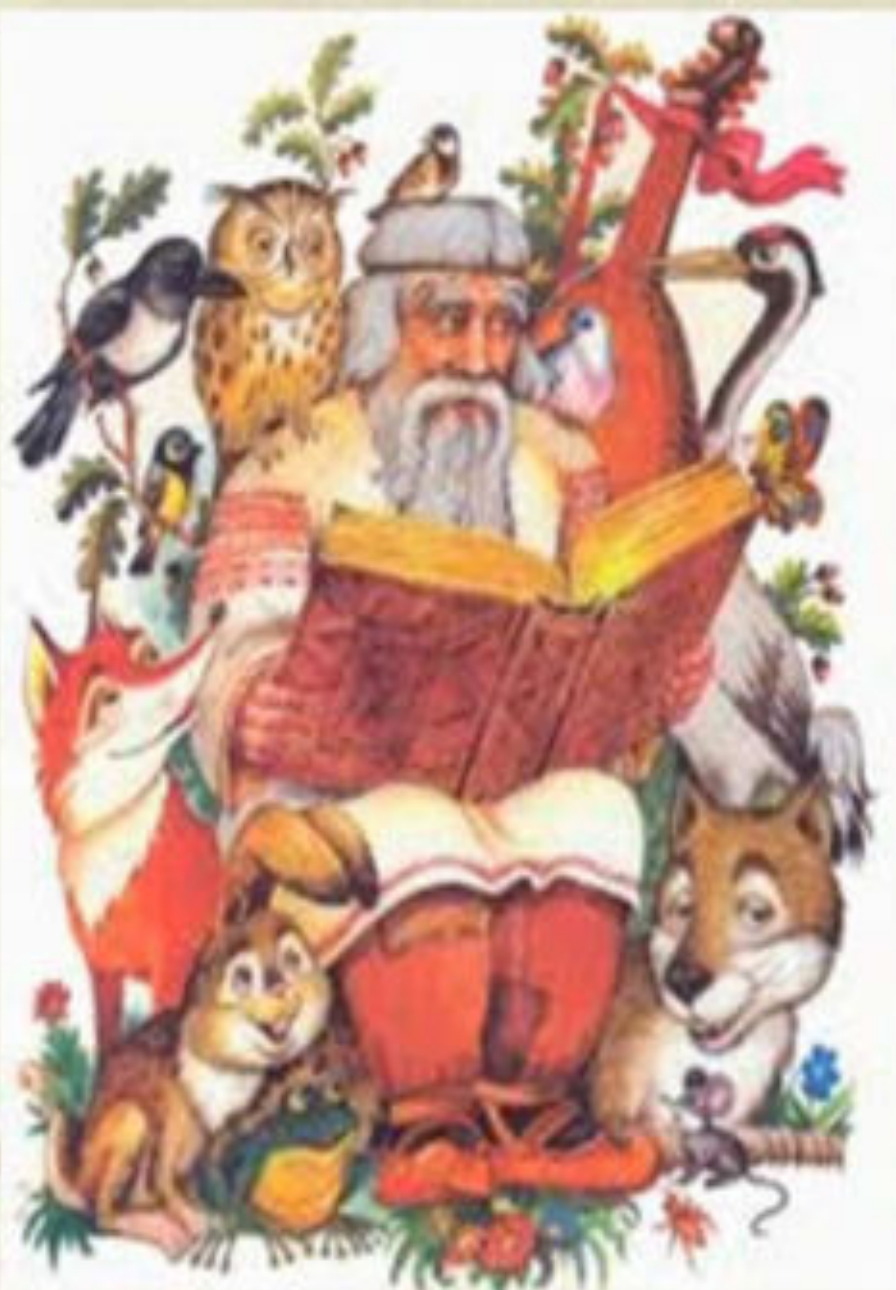
Олександр Олесь.

**« Микита Кожум'яка » - драматичний
твір на тему народної казки.
Найнапруженіші епізоди у творі.**

- **познайомимося з драмою - казкою « Микита Кожум'яка »;**
- **розкриємо особливості драматичного твору;**
- **опрацюємо ідейно - художній зміст казки;**
- **визначимо найнапруженіші епізоди у творі.**

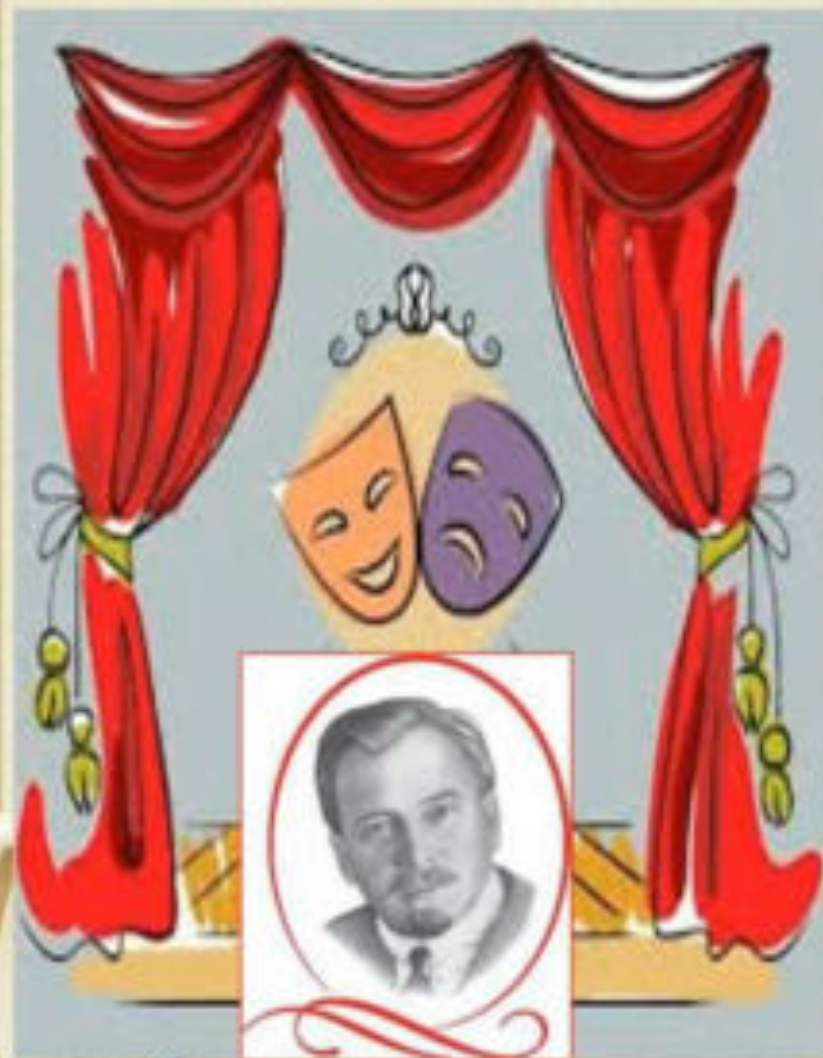

**Я в казку дивную свою
Усю фантазію ввіллю.
Зроблю усе живим,
чудовим,
Таємності, розкоші
повним, -
І в казці дійсність
відіб'ю.**

Олександр Олесь

Олександр Олесь і театр

- У 20-30-х роках був чи не єдиним творцем української драматичної казки, корені якої сягають народної творчості.
- Працював над інсценізаціями таких народних та літературних казок, як: «Івасик-Телесик», «Лісовий цар Ох», «Лисичка, Котик і Півник», створював власні драми-казки.

Особливості драматичних творів

Особливості драматичних творів

Драматичний твір – це твір, у якому життя подається переважно через розмови, вчинки та дії героїв і призначений для постановки на сцені.

«Микита Кожум'яка» за жанром - драма – казка.

ознаки драми

- складається з 4 картин;
- перелік дійових осіб ;
- діалоги ;
- ремарки .

ознаки казки

- **Слова-повтори:** «Сину, сину!», «Ось тут, ось тут», «Ой, гляньте, гляньте»...
- **Казкові слова:** Ката-Змія, Великий Володар Землі й самого пекла цар.
- **Магічні числа:** «Лишає він тобі **три** дні», «Вже з **трьох** літ боров мене», «Через вас **дванадцять** шкір вже подер», **12** парубків...
- Персонаж Микита наділений надлюдськими рисами.
- **Добро** перемагає **зло**.

Композиція твору

Змій зажадав
випкуп
князівною,
тривога в палаці.

Зав'язка

Рада воєвод,
згода Микити
піти на двобій,
Змій викрадає
Князівну.

Розвиток дії

Двобій Микити
та Змія.

Кульмінація

Перемога
Микити над
силами зла.

Розв'язка

- **Тема твору** - боротьба народних богатирів із ворогами, зокрема із зажерливим Змієм.
- **Головна думка казки** - возвеличення людей з народу, які готові до оборони рідної землі від небезпеки.

Словникова робота

- **Чоло** – лоб.
- **Орда** – військо, вороги-загарбники (здебільшого так називають монголо-татар).
- **Кат** – той, хто страчує людей.
- **Джура** – служник.
- **Єдваб** – коштовна тканина (скатертина з такої тканини).
- **Днесь** – вдень, зараз.
- **Химерний** – дивний.
- **Булава** – залізна палиця з шипами, зброя.
- **Бити чолом** – кланятися.

Поміркуймо разом!

1. Чому сумував Київський Князь?
2. Який вихід зі становища, що склалося, запропонувала дівчина?
3. Якою була відповідь Княгині на її слова?
4. Яку звістку приніс гонець від Змія? Як на неї відреагував Князь?
5. Про що йшлося на раді Князя з воєводами?
6. Скільки синів мав старий Кожум'яка?
7. Хто приходив до Микити посланцями від Князя?
8. Як він їх зустрів?
9. Кого з них послухав і чому?
10. Чим закінчилася битва Микити Кожум'яки зі Змієм.

Правильна відповідь!

1. Київський Князь сумував тому, що мав віддати Змієві свою дочку.
2. Знайти в державі хороброго й молодого юнака, який би міг перемогти Змія й «сам повернеться у славі».
3. Княгиня порадила дівчині скоритися і не змагатися, а ще полишити свої химерні мрії.
4. Гонець сказав, що Змій дає Князю лише три дні, а потім той мусить віддати свою дочку «Великому Володарю Землі й самого пекла царю».
5. Князь просив у воєвод дати пораду, як врятувати державу і «Як скрутити Змія злість»; запрошував воєвод на двобій зі Змієм.
6. Старий Кожум'яка мав трьох синів.
7. Спочатку першими прийшли до Микити дванадцять парубків, потім дванадцять дідів.
8. Парубків він вигнав, бо не хотів з ними розмовляти під час роботи; на дідів він розсердився, що його відірвали від роботи і відмовився.
9. Послухав Микита дванадцятьох дітей, бо діти для нього були наймиліші.
10. Закінчилася битва перемогою Микити Кожум'яки над Змієм.

Упізнати персонажа за його висловлюванням?

1. « Нехай страшні народні муки,
А ще страшніш народний гнів...»
2. «На двобій ти з лютим Змієм
Мушиш, лицарю, піти...»
3. « Хто не бореться, той раб! »
4. « Князю, є в мене надія, Що подужає він змія ».
5. «Ще не вмерла правда в світі, вогник віри не погас...»
6. «Гнулись ми, та досить гнутись:/ Час до вітру обернутись!»
7. « Скарбів, діти, я не хочу, / Що б робив я з скарбом тим?»

Упізнати персонажа за його висловлюванням?

1. «Нехай страшні народні муки,
А ще страшніш народний гнів...» **Дівчина**
2. «На двобій ти з лютим Змієм
Мусиш, лицарю, піти...» **Діти**
3. «Хто не бореться, той раб!» **Князь**
4. «Князю, є в мене надія, Що подужає він змія». **Дід**
5. «Ще не вмерла правда в світі, вогник віри не погас...»
Князь
6. «Гнулись ми, та досить гнутись:/ Час до вітру обернутись!»
Воєвода ІІ
7. «Скарбів, діти, я не хочу, / Що б робив я з скарбом тим?»
Микита

Домашнє завдання

1. Поміркуйте, які з прочитаних вами казки мають у своєму сюжеті щось спільне з драмою - казкою «Микита Кожум'яка».
2. Випишіть в зошит з твору 3-4 цитати до характеристики Микити Кожум'яки.

